

**АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМВІДНОСИН
УНІВЕРСИТЕТІВ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ**

Худавердієва Вікторія
к. е. н., доцент кафедри менеджменту,
економіки та маркетингу
Харківська державна зооветеринарна академія
victoria1515@i.ua

У сучасному світі, що змінюється, бізнес грає велику роль, ніж будь-коли раніше. Діяльність бізнесу впливає на економіку, внутрішнє середовище, має соціальні наслідки. Бізнес впливає на суспільство як на локальному рівні, так і в глобальному масштабі. У багатьох країнах він грає активну роль у вдосконаленні державної політики і державного регулювання. Реакцією на збільшену роль бізнесу стали вимоги, які все частіше пред'являють йому представники і члени соціальних груп, інтереси яких він зачіпає. Вони заявляють, що мають право на те, щоб організації, установи (у т.ч. і вища школа) інформували їх про свою діяльність і консультувалися з ними, залучаючи до процесу ухвалення рішень [1-3].

У багатьох розвинених країнах ці вимоги відображені в законодавстві, що передбачає обов'язкові консультації із зацікавленими сторонами при ухваленні стратегічно важливих рішень, які суттєво впливають і спричиняють за собою значні соціальні і економічні наслідки.

В Україні відсутні стійкі традиції взаємодії вищих учбових закладів із зацікавленими представниками співтовариства – стейкхолдерами. Університети залишаються «закритими» для співтовариства, традиційно концентруючись на науковій і освітній діяльності. Учбові заклади як представники некомерційних організацій будують свою діяльність з урахуванням вимог зовнішнього середовища. Перш за все, повинні враховуватися інтереси стейкхолдерів, тобто контрагентів, які інвестують в розвиток науки і освіти фінансові і матеріальні кошти, додаткові можливості і поліпшуючі їх імідж [1].

Традиційною є ситуація, коли некомерційні організації мають три основні групи контрагентів: споживачів послуг, постачальників і інвесторів фінансових ресурсів [2]. У ряді випадків інвестори і постачальники є одними і тими ж особами. Для вузів перелік стейкхолдерів може бути конкретизований. Це засновники, студенти і абітурієнти, промислові підприємства і організації, зокрема наукові, різні асоціації і фонди, і т.д. [3].

З урахуванням того, що основні напрями конкуренції в некомерційному секторі не за прибуток, а за капітал, трудові ресурси, споживачів, доходи і імідж [4], форми взаємодії вузів з контрагентами далеко виходять за рамки надання освітніх послуг за відповідну плату. Сюди можна віднести надання науково-дослідних, консультаційних і інноваційних послуг, організацію спільної діяльності і ін.

У розвинених країнах світу накопичений значний і різноманітний досвід продуктивної взаємодії університетів і стейкхолдерів рішенні проблем їх розвитку на основі об'єднання ресурсів. Стейкхолдерам це дає можливість одержувати кваліфіковану інформаційну консультаційну організаційну і змістовну підтримку різних його ініціатив; використовувати матеріально-технічний, навчально-методичний і кадровий ресурс університетів для підвищення кваліфікації і професійної перепідготовки [4].

Університети отримують можливість залучати ресурси стейкхолдерів для зміцнення ресурсної і матеріальної бази через надання освітніх, інформаційних і просвітницьких послуг, а також для розвитку нових форм освітньої діяльності через включення в освітній процес різноманітних соціальних практик, здійснюваних студентами і викладачами в співтоваристві. Активні зв'язки з місцевим співтовариством дозволяє університетам стежити за динамікою ринку праці, налагоджувати контакти з місцевим бізнесом, підвищувати свій соціальний

статус.

Враховуючи світовий досвід, дослідники вищої освіти вважають, що в даний час створені реальні передумови для конструювання університету нового типу, який органічно поєднає в собі принципи традиційного класичного університету і види діяльності інноваційного університету із збереженням культуроформуючої функції і кращих освітніх традицій[5].

Для цього університету нового типу необхідно активно взаємодіяти із зацікавленими представниками співтовариства – стейкхолдерами.

Література:

1. Университет как социально ответственный партнер территории. / Голубев, С.В., Новикова Т.Г., Светенко Т.В. М.: Фонд «Новая Евразия» 2011. 92 с.
2. Account Ability: Взаимодействие со стейкхолдерами: a meeting of minds, in: AccountAbility Quarterly 12, London (2010) URL: <https://www.economicfootprint.org>
3. Взаимодействие со стейкхолдерами: Measuring and Communicating Quality, in: AccountAbility Quarterly 19, London (2012) URL: <https://www.economicfootprint.org>
4. Взаимодействие со стейкхолдерами Standard Exposure Draft: AA1000SES, London (2005). URL: <https://www.economicfootprint.org>
5. Масловский Н.В. Взаимодействие со стейкхолдерами или бриджинг URL: <http://www.belerp.com/modules.php/name=Pages&p>

ВИЗНАЧЕННЯ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ОП «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»

Сніговська Оксана Володимирівна
к.пед.н., доцент кафедри міжнародних відносин
Малахіті Андрій Васильович
старший викладач кафедри міжнародних відносин
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
snigovska@ukr.net, odessa332005@yahoo.gr

За характером впливу на ЗВО визначають дві основні групи стейкхолдерів: 1) *внутрішню*, що справляє прямий вплив на діяльність та фінансові результати вишу і включає працівників, т. зв. споживачів і постачальників; і 2) *зовнішню*, до якої відносять конкурентів, державні та муніципальні органи, місцеві організації, що представляють інтереси громадськості та ЗМІ [1, с. 12].

Так, *внутрішніми стейкхолдерами (ВС)* ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» є науково-педагогічні і педагогічні працівники, навчально-допоміжний і адміністративно-управлінський персонал університету, здобувачі вищої освіти – майбутні фахівці з міжнародних відносин та їхні батьки; фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах, зокрема політологів-міжнародників, консультантів з суспільно-політичних питань (у партіях та інших громадських організаціях); замовники освітніх послуг (підприємства, організації, установи, фізичні особи).

Оскільки професійна підготовка в галузі міжнародних відносин орієнтована на вивчення зовнішньополітичних процесів (співробітництва, інтеграції, міжнародних конфліктів) та зовнішньої політики держав і здійснюється з залученням структурних підрозділів органів державної влади, що відповідають за формування та реалізацію зовнішньої політики країни, іноземних дипломатичних представництв, міжнародних організацій, *замовниками освітніх послуг* можуть виступати посольства, секретаріат ВР України, міністерства і відомства